

Psy 409 Psychologie organizace a řízení

Garant:	Doc. PhDr. Růžena Lukášová, CSc.
Rozsah:	1 – 1, ECTS 5
Způsob ukončení:	zkouška
Vyučující:	Doc. PhDr. Růžena Lukášová, CSc. (bloky 1, 5), Doc. PhDr. Lubomír Kostroň, CSc. (bloky 6,7). Mgr. Ondřej Čapka (bloky 2, 3, 4)

Cíl předmětu

Cílem předmětu je umožnit studentům pochopit chování jednotlivců uvnitř organizace, chování skupin v rámci organizace a chování organizace jako celku ve vztahu k prostředí. Na základě získaných poznatků by se studenti měli naučit : 1. předvídat tendence v chování organizací a lidí uvnitř organizace, 2. provádět potřebné analýzy a volit cílená opatření za účelem dosahování efektivnosti organizací. Poznatky získané studiem předmětu by měli být absolventi kurzu schopni využít jednak v rámci personálního a pracovního poradenství, jednak v rámci expertní činnosti pro management organizací ziskového i neziskového sektoru.

Organizace výuky

Výuka bude realizována v sedmi blocích, jednotlivé bloky budou kombinací přednášky a semináře. První blok má rozsah 2 vyučovací hodiny (1 hodina přednášky, 1 hodina seminář), ostatní bloky mají rozsah 4 vyučovací hodiny (2 hodiny přednášky, 2 hodiny semináře).

Osnova předmětu

1.blok:

- **Nástin obsahu předmětu a seznámení s požadavky ke zkoušce.**
- **Pojem organizace**, typy organizací. „Nové výzvy“ pro řízení organizace – měnící se, globalizující se a multikulturní prostředí, technologický pokrok.
- **Jedinec v organizaci.** Determinanty výkonnosti jedince, zdroje individuálních rozdílů ve výkonnosti pracovníků. Pracovní motivace a pracovní spokojenost. Kariérové orientace jednotlivců, kariérové cykly.

Studijní literatura:

ARNOLD, J., COOPER, C. L., ROBERTSON, I. T. *Work psychology. Understanding human behaviour in the workplace.* London: Pitman Publishing, 1995.
ISBN 0-273-60324-8.

BĚLOHLÁVEK, F. *Organizační chování.* Olomouc: Rubico 1996. ISBN 80-85839-09-1.

BĚLOHLÁVEK, F. *Osobní kariéra.* Praha: Grada, 1994. ISBN 80-7169-083-X.

HOLLWAY, W. *Work psychology and organizational behaviour: managing the individual at work.* London: Sage Publications, 1991. ISBN 0- 803- 98353- 0.

2. blok:

- **Formální struktura organizace a její účel**, typy organizačních struktur.
- **Skupiny v organizaci a jejich řízení**. Formální (pracovní) a neformální skupiny v organizaci. Skupinové procesy a chování v organizaci. Efektivnost pracovní skupiny a její determinanty.
- **Pracovní skupina a pracovní tým**. Typy týmů, charakteristické rysy týmové práce. Týmové role. Výběr členů týmu, rozvoj týmu.

Studijní literatura:

ADAIR, J. *Vytváření efektivních týmů*. Praha: Management Press, 1994.

ISBN 80-85603-70-5.

BELBIN, R. M. *Management teams*. Oxford: Elsevier, 2004. ISBN 0-7506-5910-6.

FINCHAM, R., RHODES, P. S. *Principles of Organizational Behaviour*. Oxford: Oxford University Press, 2005. ISBN 0-199-25397-8

MALÝ, M., DĚDINA, J. *Moderní organizační architektura*. Praha: Alfa Publishing, 2005. ISBN 80-8685-111-7.

3. blok:

- **Vedoucí pracovník v organizaci**. Manažerské funkce, manažerské role. Osobnost vedoucího pracovníka.
- **Styl vedení**, typologie stylů vedení. Volba efektivního stylu vedení ve vztahu k charakteristikám pracovních skupin a organizace.
- **Motivování** pracovníků a řízení pracovního výkonu.

Studijní literatura:

ARNOLD, J., COOPER, C. L., ROBERTSON, I. T. *Work psychology. Understanding human behaviour in the workplace*. London: Pitman Publishing, 1995.

ISBN 0-273-60324-8.

BĚLOHLÁVEK, F. *Organizační chování*. Olomouc: Rubico 1996. ISBN 80-85839-09-1.

FINCHAM, R., RHODES, P. S. *Principles of Organizational Behaviour*. Oxford: Oxford University Press, 2005. ISBN 0-199-25397-8

HRONÍK, F. *Jak se nespálit při výběru zaměstnanců*. Praha: Computer Press, 1999.

ISBN 80-72261-61-4.

HRONÍK, F. *Poznejte své zaměstnance: vše o Assessment centre*. Brno: Era, 2002.

ISBN 80-865-1720-9.

4. blok

- **Komunikace a vztahy v organizaci**. Komunikační toky v organizaci. Organizační struktura a komunikace v organizaci, vliv moderních komunikačních technologií na komunikaci v organizaci. Interkulturní komunikace v mezinárodní organizaci.

- **Moc v organizaci**, zdroje moci.
- **Organizační konflikty**, zdroje konfliktů, pozitivní a negativní aspekty konfliktů. Styly řešení konfliktů, řízení konfliktů. Organizační klima, kvalita pracovního života.

Studijní literatura:

ČAKRT, M. *Konflikty v řízení a řízení konfliktů*. Praha: Management Press, 2000.

ISBN 80-85943-81-6.

FINCHAM, R., RHODES, P. S. *Principles of Organizational Behaviour*. Oxford: Oxford University Press, 2005. ISBN 0- 199 - 25397-8

HRONÍK, F. *Jak se nespálit při výběru zaměstnanců*. Praha: Computer Press, 1999.

ISBN 80- 72261- 61-4.

KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-642-X.

PLAMÍNEK, J. *Řešení konfliktů a umění rozhodovat*. Praha: Argo, 1994.

ISBN 80-85794-14-4.

5. blok

- **Organizační kultura**. Pojem organizační kultura, prvky organizační kultury, struktura organizační kultury. Zdroje organizační kultury. Obsah a síla organizační kultury. Organizační subkultury.
- **Funkce organizační kultury**.
- **Organizační kultura a jedinec**, socializace a adaptace člověka v organizaci.
- **Organizační kultura a výkonnost organizace**. Nástroje utváření žádoucí organizační kultury.

Studijní literatura:

BRIDGES, W. *Typologie organizace: využití osobnostních typů v procesu rozvoje organizace*. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-1372.

LUKÁŠOVÁ, R., NOVÝ, I. a kol. *Organizační kultura. Od sdílených hodnot a cílů k vyšší výkonnosti podniku*. Praha: Grada Publishing, 2004. 176 s. ISBN 80-347-0648-2.

6. blok

- **Organizace a prostředí. Fáze vývoje organizace, organizační krize**.
- **Organizační rozvoj**. Analýza vnitřního prostředí organizace, rozvojový plán organizace.
- **Řízená změna**, postup řízené změny, vnější a vnitřní příčiny nutnosti organizační změny. Zdroje rezistence vůči změně, překonávání rezistence vůči změně.
- **Idea udržitelného rozvoje**.

Studijní literatura:

KOPČAJ, A. *Řízení proudu změn*. Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-902358-1-6 .

PITRA, Z. *Příprava a provádění organizačních změn*. Praha: Grada Publishing, 1998.

ISBN 80-7169-6234.

Pomocné materiály na www.fss.muni.cz/~kost, “učební texty”, soubor textů č. 118.

7. blok

- **Pojem „učící se organizace**, charakteristické znaky učící se organizace podle P. M. Sengeho. Systémové myšlení jako klíčový rys učící se organizace. Systémové archetypy.
- Typologie organizací, vývoj organizace v učící se organizaci.
- Idea udržitelného rozvoje. Knowledge management.

Studijní literatura:

SENGE, P. The fifth discipline: the art and practice of the learning organization. New York: Doubleday/Currency, 2006. ISBN 0- 385- 51725-4.

TICHÁ, I. Učící se organizace. Praha: Alfa Publishing, 2005. ISBN 80-86851-19-2.

Pomocné materiály na www.fss.muni.cz/~kost, “učební texty”, soubor textů č. 118.

Požadavky na ukončení předmětu

Předmět je ukončen písemnou zkouškou. Předpokladem přípuštění ke zkoušce je zpracování semestrální práce na vybrané téma a dosažení hodnocení A – C (viz níže).

Studenti budou mít na výběr ze tří temat vztahujících se k obsahu předmětu. S rámcovým zadáním budou seznámeni vždy na začátku semestru, podrobné zadání obdrží po výkladu příslušné teorie.

Způsob hodnocení semestrální práce:

A - zvládnuto na vynikající úrovni

B - zvládnuto bez zásadních výhrad

C - zvládnuto s výhradami

D – nezvládnuto, nutno přepracovat.

Studenti budou mít možnost být s hodnocením semestrální práce a připomínkami k jejímu zpracování seznámeni.

V Brně dne 29. 9. 2006